

Verklaring van openbaar nut

Bijkomende informatie

FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie

Vooruitgangstraat 50

1210 Brussel

Ondernemingsnummer: 0314.595.348

 0800 120 33 (gratis nummer)

 facebook.com/FODEconomie

 [@FODEconomie](https://twitter.com/FODEconomie)

 linkedin.com/company/fod-economie (tweetalige pagina)

 instagram.com/fodeconomie

 youtube.com/user/FODEconomie

 <https://economie.fgov.be>

Verantwoordelijke uitgever:

Séverine Waterbley

Voorzitter van het Directiecomité

Vooruitgangstraat 50

1210 Brussel

Disclaimer

De informatie in deze handleiding wordt uitsluitend ter informatie verstrekt. Hoewel deze informatie met zorg werd samengesteld, kan zij niet worden beschouwd als juridisch advies of als juridisch afdwingbaar. In geval van tegenstrijdigheid of interpretatieverschillen, primeert steeds de toepasselijke wetgeving.

1. Wettelijke basis

De verklaring van openbaar nut (VON) vindt zijn juridische grondslag in de wet van 10 maart 1925 op de elektriciteitsvoorziening en het koninklijk besluit (KB) van 27 augustus 1925 tot uitvoering van de wet van 10 maart 1925 op de elektriciteitsvoorziening.

Link wet: <https://www.ejustice.just.fgov.be/eli/wet/1925/03/10/1925031050/justel>.

Link KB: <https://www.ejustice.just.fgov.be/eli/besluit/1925/08/27/1925082700/justel>.

2. Wat is een verklaring van openbaar nut?

Een verklaring van openbaar nut vestigt een wettelijke erfdienstbaarheid van openbaar nut waarmee de verkrijger het recht krijgt om elektrische verbindingen aan te leggen boven of onder privéterreinen. Door het toekennen van een VON erkent de federale overheid dat een project een openbaar belang dient en dat de realisatie van de desbetreffende infrastructuur noodzakelijk is. De VON maakt het dus mogelijk om elektrische verbindingen te realiseren wanneer daarvoor toegang tot privéterreinen of de vestiging van erfdienstbaarheden nodig is.

3. Wat is het doel van een VON?

De verklaring van openbaar nut heeft verschillende doelstellingen:

- essentiële infrastructuurprojecten vergunnen die noodzakelijk zijn voor het waarborgen van de veiligheid en de continuïteit van openbare diensten of strategische netwerken;
- een duidelijke wettelijke basis bieden voor de aanleg en exploitatie van elektrische installaties op, onder of boven onbebouwde privéterreinen;
- de werkzaamheden uitvoeren die noodzakelijk zijn voor de bouw, de controle, het onderhoud en de goede werking van de betrokken elektrische installaties;
- een evenwicht waarborgen tussen het algemeen belang en de rechten van de eigenaars van de betrokken privéterreinen.

4. Hoe kan een VON worden aangevraagd?

De procedure voor het verkrijgen van een VON staat beschreven in het KB van 27 augustus 1925, ter uitvoering van de wet van 10 maart 1925 op de elektriciteitsvoorziening.

Een verklaring van openbaar nut wordt aangevraagd bij de Algemene Directie Energie van de Federale Overheidsdienst Economie, K.M.O., Middenstand en Energie. De Algemene Directie Energie onderzoekt de volledigheid van de aanvraag en bezorgt het aanvraagdossier nadien aan de betrokken steden en gemeentes.

De rol van de steden en gemeenten beperkt zich tot het organiseren van een openbaar onderzoek. Een openbaar onderzoek informeert de eigenaars van de desbetreffende percelen over de aanvraag. Het geeft hun ook de kans om de aanvraag in te kijken en, indien gewenst, een bezwaar in te dienen. Dat is belangrijk om de rechten van de omwonenden te waarborgen en om juridische complicaties te vermijden. Enkel bezwaren die rechtstreeks verband houden met de aanvraag worden weerhouden. Dit betreft uitsluitend bezwaren over:

- het openbaar nut van de betrokken installaties,
- het al dan niet geheel of gedeeltelijk bebouwde karakter van privéterreinen en het al dan niet volledig ommuurd of omheind zijn van die privéterreinen die het voorwerp uitmaken van de aanvraag,
- de gevolgde procedure in kwestie tot aanvraag van de VON.

Op basis van de ontvangen bezwaren, stelt de Algemene Directie Energie een voorstel tot toekenning/weigering op. De beslissing over de toekenning of weigering van een verklaring van openbaar nut gebeurt via een koninklijk besluit.

5. Wanneer wordt een VON aangevraagd?

Met de VON verklaart de federale overheid dat de desbetreffende elektrische infrastructuur van openbaar nut is en vestigt zij een wettelijke erfdiensbaarheid van openbaar nut op of onder private gronden. Het belang van een VON ligt vooral in een duidelijke wettelijke basis te garanderen voor de aanwezigheid van elektrische verbindingen op of onder private gronden, zelfs indien hier geen onderhandeld akkoord met de grondeigenaars/gebruikers kan worden gevonden. De VON is voor de aanvrager/verkrijger eerder een soort van laatste redmiddel. De aanvrager probeert altijd om eerst een overeenkomst te sluiten met de eigenaar van het privéterrein. Pas wanneer de aanvrager niet tot een akkoord komt, kan de VON worden toegepast.

6. Wat is het verschil tussen een VON en een onteigening?

Een VON vormt een wettelijke beperking van het eigendomsrecht, gekwalificeerd als een erfdiensbaarheid van openbaar nut. Met andere woorden, bij een VON wordt er een erfdiensbaarheid opgelegd aan een privéterrein. De eigenaar van het terrein blijft dus de wettelijke eigenaar, maar de verkrijger van de VON krijgt het recht om het desbetreffende perceel te betreden om zijn elektrische verbinding aan te leggen en te onderhouden. Het deel van het perceel dat mag worden ingenomen, is afhankelijk van de aard van de installaties, de aard van de werkzaamheden, de bodemgesteldheid en het belang van betrokken obstakels, alsook de wegen, landwegen, erfdiensbaarheden en toegangen die langs de kortste of minst schadelijke weg leiden naar de installaties. De verkrijger mag indien nodig met voertuigen, het nodige materieel voor de aanleg, het onderhoud en de herstellingen van de elektrische verbinding er naartoe voeren.

7. Vanaf wanneer treedt de VON in werking?

Van zodra de VON is toegekend, is de VON van kracht. Dit betekent dus dat de verkrijger van de VON vanaf de toekenning een privéterrein mag betreden.

8. Is er een beroep tegen een VON mogelijk?

Ja, het is mogelijk om een beroep tot nietigverklaring bij de Raad van State in te dienen. Meer informatie is terug te vinden via de link <http://www.raadvst-consetat.be/>, 'procedure', 'bestuursrechtspraak'.

Het verzoekschrift moet het opschrift "verzoekschrift tot nietigverklaring" dragen. Het moet worden ondertekend door de verzoekende partij of door haar advocaat. Het moet zeker de volgende gegevens en uiteenzettingen bevatten:

- de naam en het adres van elke verzoekende partij;
- een uitdrukkelijk gekozen woonplaats, dit is een adres in België dat zal worden gebruikt voor alle briefwisseling over het beroep;
- de beslissing waarvan de nietigverklaring wordt gevraagd;
- de verwerende partij, dit is de overheid die deze beslissing heeft genomen;
- een uiteenzetting van de feitelijke omstandigheden van de zaak;
- een uiteenzetting van de 'middelen', waarin wordt uitgelegd welke rechtsregels er werden geschonden en op welke wijze.

Er moet een kopie van de bestreden beslissing worden bijgevoegd. Als de verzoekende partij een rechtspersoon is, moet er een kopie worden bijgevoegd van de gepubliceerde statuten en van de gecoördineerde geldende statuten. Als het verzoekschrift van een rechtspersoon niet door een advocaat wordt ingediend, moet ook de beslissing van het bevoegde orgaan van de rechtspersoon om het beroep in te dienen, worden voorgelegd, evenals een kopie van de aanstelling van dat orgaan. De verplicht bij te voegen stukken, evenals alle andere stukken die ter staving van het beroep zouden worden bijgevoegd, moeten worden genummerd en worden opgenomen in een inventaris.

Het verzoekschrift wordt ofwel per post aangetekend verzonden naar de griffie van de Raad van State, Wetenschapsstraat 33, 1040 Brussel, ofwel wordt het ingediend volgens de elektronische procedure (zie daarvoor de rubriek "e-procedure" op de hoger aangehaalde website). Bij een verzending per post moeten er naast het origineel verzoekschrift steeds drie eensluidend verklaarde afschriften worden bezorgd, te vermeerderen met een afschrift voor iedere verwerende partij. De beroepen tot nietigverklaring moeten

worden ingediend binnen een termijn van zestig dagen na de bekendmaking, betekening of kennisname van de beslissing.

9. Hoe wordt een VON toegepast in de praktijk?

Wanneer er een verklaring van openbaar nut wordt toegekend, betekent dit dat het ingediende project wordt erkend als noodzakelijk voor het algemeen belang. Dit geeft de verkrijger de mogelijkheid om de nodige werken uit te voeren, ook wanneer er geen akkoord werd bereikt met een eigenaar.

Zowel voor als na de toekenning van een VON, biedt de aanvrager/verkrijger meestal de mogelijkheid om tot een akkoord te komen. Indien er geen akkoord wordt gevonden, kan de verkrijger van een VON toch de werken uitvoeren op basis van de VON. Eigenaars behouden echter hun rechten. Zo kan er steeds een vergoeding worden gevorderd voor geleden schade.